

Villkor vid en militär insats utomlands

Ersättning under utbildning inför insats utomlands

Villkoren under utbildningen varierar beroende på vilken personalkategori du tillhör. De olika personalkategorierna är tillsvidareanställd, reservofficer, kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K), tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T) samt direktrekryterad personal utan någon tidigare anställning i Försvarmakten. Läs mer om villkoren under den personalkategori du tillhör.

Tillsvidareanställd samt GSS/K

Under utbildningen inför en insats så omfattas du av samtliga kollektivavtal som du normalt har i ditt dagliga arbete i Försvarmakten. Det innebär bland annat att du behåller din individuella lön och är arbetstidsreglerad.

Om utbildningen eller delar av utbildningen genomförs på annan ort än där du normalt tjänstgör kan du ha rätt till någon form av pendlingsersättning. Detta är under förutsättning att du byter arbetsort i mer än 3 veckor. Är utbildningstiden 3 veckor eller kortare kallas det att du är på förrättning, vilket ger dig traktamente istället för pendlingsersättning.

Pendling delas in i kategorierna dagpendling och veckopendling. I samband med veckopendling har du även rätt till hemresor till din ordinarie arbetsort.

- **Dagpendlingsersättning** kan du få för den eventuella merkostnaden du har för att dagligen ta dig till den nya arbetsorten. Ersättningen är ett fast, skattepliktigt belopp som betalas ut varje månad du befinner dig på den nya arbetsorten.
- **Veckopendlingsersättning** kan du få om det inte är rimligt att du dagligen ska resa hem från den nya arbetsorten, till exempel för att avståndet är för långt. Ersättningen är då 4 800 kronor per månad och skattepliktig.
- I samband med veckopendling så har du efter varje fullgjord arbetsvecka även rätt till en **hemresa** till din ordinarie arbetsort. En sådan hemresa kan du även använda till att åka till en annan ort så länge resan inte blir dyrare. Du kan även välja att ge din resa till en familjemedlem som ska besöka dig och som därmed gör en så kallad omvänd resa. Familjemedlemmen måste då vara folkbokförd på samma adress som du.

Generellt ska du använda allmänna kommunikationer i samband med hemresor. Värdet på de hemresor du genomför med allmänna kommunikationer läggs på som en inkomst för dig. Detta värde beskattas inte eftersom Försvarmakten har ett allmänt beslut om skattejämkning för sådana hemresor. Värdet på hemresan som du alltså påförs måste du själv yrka avdrag för i din inkomstdeklaration. Ibland kan din arbetsgivare gå med på att du använder egen bil i samband med hemresor. Då ersätts du med 13 kronor per mil, en ersättning som du betalar skatt på.

Under vissa förutsättningar har du möjlighet att få ett så kallat **individualplaneringstillägg** på 2 500 kronor per månad. Båda nedanstående kriterier måste vara uppfyllda. Tillägget betalas både under utbildningen och under insatsen utomlands.

- Du ska nyligen ha tjänstgjort i en internationell militär insats, och uppehållet mellan den insatsen och den kommande tjänstgöringen ska vara kortare än den senaste tjänstgöringens längd. Beräkningsgrunden är tiden mellan de båda insatserna utomlands. Alternativt så måste din kommande tjänstgöring utomlands vara längre än 18 månader.
- Den kommande internationella insatsen finns inte med i din individualplan.

Under utbildningen erbjuder arbetsgivaren dig ett boende med logementstandard. Du har möjlighet att själv ordna ett annat boende som arbetsgivaren också betalar åt dig. Kostnaden får dock högst uppgå till ett värde som sätts av ditt förband. Du beskattas för bostadskostnaden. Under utbildningen betalar du själv din mat.

Reservofficer

Under utbildningen inför din internationella insats får du en tidsbegränsad anställning vid det förband som sätter upp insatsen som ska utomlands. Den plats där du huvudsakligen ska genomföra din utbildning blir din arbetsort. Utbildningen och insatsen sker alltså inte inom ramen för den tillsvidareanställning du har i Försvarmakten.

Under utbildningen omfattas du av samtliga kollektivavtal som finns i Försvarmakten. Det innebär bland annat att du är arbetstidsreglerad. Arbetsgivaren fastställer en individuell lön för dig som ska följa ditt insatsförbands lönestruktur.

Förbandet du tillhör beslutar om rätten till hemresor under utbildningen. Värdet på de hemresor du genomför med allmänna kommunikationer läggs på som en inkomst för dig. Detta värde beskattas inte då Försvarmakten har ett allmänt beslut om skattejämkning för sådana hemresor. Värdet på hemresorna som du alltså påförs måste du själv yrka avdrag för i din inkomstdeklaration. Ibland kan din arbetsgivare gå med på att du använder egen bil i samband med hemresor. Då ersätts du med 13 kronor per mil, en ersättning som du betalar skatt på.

Under utbildningen erbjuder arbetsgivaren dig ett boende på logement. Du kan självklart själv välja att bo någon annanstans, men kostnaden får du i så fall helt själv få stå för. Under utbildningen betalar du din mat själv.

Av lagen om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret framgår att du har rätt att vara tjänstledig från din ordinarie arbetsgivare för att tjänstgöra i en internationell militär insats i Försvarmakten.

GSS/T samt direktrekryterade

Under utbildningen får du en tidsbegränsad anställning. Anställningen sker med stöd av lagen om Försvarmaktens personal vid internationella militära insatser. Anställningen sker vid det

förband som sätter upp just denna insats. Den plats där du huvudsakligen ska genomföra din utbildning blir din arbetsort.

Av ovanstående lag framgår att arbetstidslagen inte gäller. Det innebär att du under utbildningen inte är arbetstidsreglerad och därför inte kan få några arbetstidsberoende lönetillägg. Istället har du en så kallad befattningslön som är högre värderad. Det är samma lön som du sedan har under insatsen utomlands.

Förbandet du tillhör beslutar om rätten till hemresor under din utbildning. Värdet på de hemresor du genomför med allmänna kommunikationer läggs på som en inkomst för dig. Detta värde beskattas inte då Försvarmakten har ett allmänt beslut om skattejämkning för sådana hemresor. Värdet på hemresorna som du alltså påförs måste du själv yrka avdrag för i din inkomstdeklaration. Ibland kan din arbetsgivare gå med på att du använder egen bil i samband med hemresor. Då ersätts du med 13 kronor per mil, en ersättning som du betalar skatt på.

Under utbildningen erbjuder arbetsgivaren dig ett boende på logement. Du kan självklart själv välja att bo någon annanstans, men kostnaden får du i så fall helt själv få stå för. Under utbildningen betalar du din mat själv.

Av lagen om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret framgår att du har rätt att vara tjänstledig från din ordinarie arbetsgivare för att tjänstgöra i en internationell militär insats i Försvarmakten.

Ersättning och ledighet under insats utomlands

Du som redan är anställd i Försvarmakten (gäller inte reservofficerare) är på en så kallad förrättning när du befinner dig i insatsområdet utomlands. Om du är reservofficer eller direktrekryterad så anställs du särskilt för tiden utomlands. Du anställs med stöd av lagen om Försvarmaktens personal vid internationella militära insatser.

All personal som tjänstgör i en militär internationell insats omfattas av ovanstående lag. Av lagen framgår bland annat att arbetstidslagen inte gäller vilket innebär att du under din utlandstjänstgöring inte är arbetstidsreglerad.

Lön

Du som hör till personalkategorin tillsvidareanställd, GSS/K eller reservofficer, det vill säga under utbildningen var arbetstidsreglerad och hade en individuell lönesättning, får lön enligt nedanstående formel när du tjänstgör i insats utomlands:

Din lön under utlandstjänstgöringen = din individuella lön x 1,3 + 8 000 kronor

Du som hör till personalkategorin GSS/T eller direktrekryterad, det vill säga som under utbildningen inte var arbetstidsreglerad får behålla samma befattningslön under utlandstjänstgöringen som du hade under utbildningstiden.

Lönetillägg

Under utlandstjänstgöringen så får du utöver din lön även vissa lönetillägg enligt nedan:

Missionstillägget varierar beroende på vilken insats du tjänstgör i. Beloppet är skattepliktigt och ses över den 1 april varje år. Skulle du vid denna tidpunkt tjänstgöra utomlands så får du ta del av en eventuell höjning av tillägget, men om tillägget skulle sänkas så behåller du det tillägg du hade. Från den 1 april 2011 är beloppen på missionstilläggen enligt nedan:

Land	Missionstillägg i kronor per månad
Afghanistan	11 900
Bosnien/Hercegovina	2 100
Egypten	4 200
Indien	8 900
Israel	4 200
Kongo (Demokratiska republiken)	9 400
Libanon	4 200
Pakistan	8 900
Serbien/Kosovo	4 900
Sudan	8 600
Syrien	4 200
Sydkorea	3 600
Uganda	6 600

Utlandstillägg kompenserar för merkostnader som du har för att du inte är hemma och själv kan göra vissa sysslor. Tillägget är 3 000 kronor per månad och skattepliktigt. Om du har barn under 18 år (eller under 20 år om de fortfarande studerar på gymnasienivå), så har du rätt till ytterligare 4 000 kronor per månad i utlandstillägg. Utlandstillägget blir då totalt 7 000 kronor per månad. För att få tillägget vid delad vårdnad så måste du ha barnet minst 50 procent av tiden.

Traktamente är en skattefri ersättning som ska täcka merkostnaden för mat och småutgifter. Traktamente betalas ut med 15 procent av aktuellt belopp för det land du tjänstgör i. Eftersom du har fria måltider under insatsen dras resterande 85 procent bort. För enstaka grupper som inte får sina måltider av Försvarsmakten utbetalas traktamentet med 100 procent. Om du tjänstgör som observatörer eller motsvarande och får ett traktamente från Förenta nationerna (FN) så betalas bara 15 procent av traktamentet från Försvarsmakten ut, eftersom traktamentet från FN bland annat ska täcka kostnaden för dina måltider. Traktamentet från Försvarsmakten bestäms av Skatteverket och kan förändras under pågående insats. Efter 3 månader reduceras det med 30 procent. Nedan framgår traktamentet för de länder där Försvarsmakten har pågående insatser:

Land	15 procent av traktamente i kronor per dag (2011)
Afghanistan	68
Bosnien/Hercegovina	56
Egypten	85
Indien	116
Israel	90
Kongo (Demokratiska republiken)	137
Kosovo	45
Libanon	119
Pakistan	70
Serbien	64
Sudan	92
Sydkorea	155
Syrien	115
Uganda	41

Individualplaneringstillägg på 2 500 kronor per månad kan du få om du hör till personalkategorin tillsvidareanställd (gäller inte reservofficerare) eller GSS/K. Du måste dock uppfylla vissa kriterier som finns beskrivna under dina villkor vid utbildningen.

Ersättning för att med kort varsel tjänstgöra i en internationell militär insats kan du få om du hör till personalkategorin tillsvidareanställd (gäller inte reservofficerare) eller GSS/K. Ersättningen gäller om det, när du får reda på att du ska delta i insatsen, är kortare tid än 3 månader kvar till avresedagen till insatsområdet. Du har då rätt till en ersättning på 2 000 kronor multiplicerat med antalet hela månader som insatsen planeras pågå. Beloppet betalas om möjligt ut i samband med din första lön efter påbörjad insats. Om du står i beredskap för en insats betalas ingen ersättning ut, eftersom du ju då redan är mentalt förberedd på att tjänstgöra i en insats.

Beklädnadsersättning för kvinnor

Då försvarsmakten inte tillhandahåller underkläder för kvinnor så får du köpa underkläder själv och sedan få en ersättning för det. Om du tjänstgör i en insats utomlands i 6 månader har du rätt att handla underkläder för upp till 1 800 kronor. För varje ytterligare hel månad du tjänstgör utomlands får du handla för 300 kronor till. För att få ersättning måste du kunna visa kvitton som bestyrker inköpen och beloppet.

Ersättning för sjukvård

Om du akut skulle behöva uppsöka sjukvård eller tandläkare under det att du tjänstgör utomlands så ersätter Försvarsmakten dig för kostnaden för besöket. Kontakta alltid HR Centrum, Arbetsmiljöavdelningen i förväg. Se till att få ett kvitto på kostnaden.

Hotellkostnader för observatörer och motsvarande

Om du tjänstgör som observatör eller motsvarande så har du möjlighet att få ersättning för upp till 14 hotellnätter under en 13-månadersperiod. Sådana hotellnätter ska användas väldigt restriktivt och endast vid nedanstående tillfällen.

- I samband med att du anländer till ditt tjänstgöringsområde och ännu inte kunnat ordna eget boende.
- Om du under din utlandstjänstgöring byter stationering och måste skaffa ett nytt boende som du inte kunnat ordna med i förväg.
- I samband med att du lämnar din insats för att resa hem. Det kanske är så att den som ska avlösa dig flyttar in i ditt boende innan du hunnit avsluta din tjänstgöring

Familjeförmåner

För dig som ingår i en insats där Försvarsmakten ger dig möjlighet att ta med familjen ersätter arbetsgivaren kostnader för dina anhöriga enligt nedan.

- Kostnaden för en resa och övernattning för din maka/make/registrerad partner/sambo och barn från Sverige till tjänstgöringsplatsen och åter. Du beskattas för familjens kostnad för resorna.
- Bagagekostnader med högst 10 kilos övervikt per familj.
- Kostnader för barns skolgång ersätts med skäliga och styrkta kostnader. Skolkostnaderna kan ersättas från det läsår då ditt barn fyller 6 år till och med det läsår då ditt barn fyller 20 år. Med skolkostnader menas terminsavgifter, obligatoriska anmälnings- och inskrivningsavgifter, kostnader för läromedel och dagliga resor till och från skolan med skolbuss eller allmänna kommunikationsmedel.
- Ersättningar för pass, visum och vaccinationer som krävs för din familj. Dessa ersättningar beskattas du för.

Boende

Under utlandstjänstgöringen har du fritt logi. Om du tjänstgör som observatör eller motsvarande och får ett traktamente från FN så betalar Försvarsmakten inte för ditt boende. Traktamentet är bland annat till för att täcka kostnader för just detta.

Hemresor

Under din utlandstjänstgöring har du möjlighet att göra hemresor till Sverige så länge det operativa läget medger det. Resorna ska gå till din hemort i Sverige och åter till tjänstgöringsplatsen utomlands. Om du deltar i en insats där familjen har möjlighet att följa med får du inga hemresor. Av nedanstående tabell framgår hur många resor du kan få. Förbandschefen eller motsvarande har möjlighet att besluta om ytterligare hemresor.

Tjänstgöringstid utomlands	Antal hemresor till Sverige
3 månader	1
6 månader	2
9 månader	3
12 månader	4

Ledighet

Om du har en sammanhängande utlandstjänstgöring på mer än 90 dagar får du 5 dagars ledighet för varje fullgjord 30-dagarsperiod. Dessa ledighetsdagar använder du i samband med att du gör dina hemresor. Om du inte har tagit ut alla dina ledighetsdagar i samband med hemresor så förläggs de från och med din första tjänstgöringsfria dag, efter det att du avslutat din insats. Ledighetsdagarna läggs ut på alla dagar i veckan måndag–söndag.

Semester

Du kan inte ta ut någon semester under pågående utlandstjänstgöring. Intjänade semesterdagar regleras istället efter det att du avslutat din insats utomlands.

Semesterdagarna läggs ut efter det att eventuellt kvarstående ledighetsdagar lagts ut. Semesterregleringen varierar beroende på vilken personalkategori du tillhör.

Tillsvidareanställd samt GSS/K De semesterdagar du tjänar in under utlandstjänstgöringen har du möjlighet att lägga ut i direkt anslutning till din insats utomlands. Du kan också välja att ta ut dagarna vid ett senare tillfälle vid ditt förband. Om du väljer att ta ut ledigheten i direkt anslutning till insatsen (det vill säga efter det att du kommit hem till Sverige och genomfört hemkomstverksamhet samt efter att eventuellt kvarstående ledighetsdagar lagts ut) så behåller du den högre utlandslönen under semesterledigheten. Väljer du att ta ut dagarna vid ett senare tillfälle får du den individuella lön som gäller för dig vid tillfället för semesterledigheten.

Skulle din ordinarie årssemester vara förbrukad innan utlandstjänstgöringen påbörjas, det vill säga om du tagit ut hela semestern i förskott, genereras inga nya dagar. Om du har sparade semesterdagar kan dessa dock användas för att fylla upp för de dagar som du redan tagit ut, men som är en del av intjänandet under utlandstjänstgöringen.

Exempel

Du åker iväg på en insats utomlands den 3 november. Under våren och sommaren har du tagit ut hela din årssemester som i det här exemplet är 31 dagar. De dagar som du tjänar in från den 3 november till den 31 december (6 dagar) har du redan tagit ut. Men om du har sparade semesterdagar så har du möjlighet att använda 6 av dessa dagar att lägga ut som semesterledighet i direkt anslutning till insatsen. Du får då den högre utlandslönen även för dessa dagar.

Om du tjänstgör utomlands över ett årsskifte och har fler än 35 sparade semesterdagar (högst 40 dagar till och med 2015) eftersom du under året inte haft möjlighet att ta ut hela årssemesteren (på grund av utlandstjänstgöringen), kan du ta ut de överskjutande dagarna – dagarna utöver 35 – senast två månader efter hemkomst. Om du inte tar ut de överskjutande dagarna i ledighet betalas de ut till dig i pengar.

Reservofficer samt GSS/T De semesterdagar du tjänar in under utbildningen och utlandstjänstgöringen kan du antingen välja att ta ut som semesterledighet i direkt anslutning till insatsen utomlands, eller också kan du välja att få allt utbetalt i en klumpsumma, så kallad semesterersättning. Du kan också välja en kombination av dessa alternativ. Både semesterersättningen och semesterledigheten grundar sig på den lön du har under utlandstjänstgöringen.

Tjänstledighet

Trängande familjeskäl Om en nära anhörig till dig skulle bli allvarligt sjuk eller avlida har du möjlighet att få upp till 10 dagars ledighet. Du får även en resa hem till din bostadsort och åter i samband med en sådan tjänstledighet. Dagarna får även användas i samband med en begravning av en nära anhörig.

Till nära anhörig räknas make, maka, registrerad partner, sambo, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, mor- och farföräldrar, svärföräldrar och fosterföräldrar. När det gäller begravning tillkommer farbror, faster, morbror, moster, syskonbarn, svärson, svärdotter, svåger och svägerska. Utöver ovanstående kan förbandschefen eller motsvarande – om det finns särskilda skäl – bevilja dig ledighet med bibehållen lön även om det rör andra anhöriga eller närstående. Du kanske till exempel har en moster som enda släkting, som dessutom har uppfostrat dig och alltså fungerat som en förälder.

Ledighet i samband med barns födelse Om du under utlandstjänstgöringen skulle bli förälder har du rätt till 10 dagars ledighet med tillfällig föräldrapenning. Under den tiden får du löneavdrag från Försvarsmakten och ska istället begära ersättning från Försäkringskassan. I samband med en sådan händelse får du en betald resa hem till din bostadsort och åter.

Annan tjänstledighet Om du utöver ovan redovisade ledigheter har behov av att vara ledig av något privat skäl kan din arbetsgivare bevilja dig tjänstledighet med helt löneavdrag. I samband med en sådan tjänstledighet betalar du själv resan hem till Sverige och tillbaka.

Omplacering eller uppsägning

Om du som hör till personalkategorin tillsvidareanställd eller GSS/K vill avbryta din tjänstgöring, eller om din chef av någon anledning vill avbryta din tjänstgöring så avslutas förrättningen och du omplaceras till ditt förband i Sverige där du fortsätter arbeta. Då gäller inte längre de villkor som gällde i samband med din tjänstgöring utomlands.

För dig som har en särskild anställning med stöd av lagen om Försvarens personal vid internationella militära insatser så gäller en ömsesidig uppsägningstid på 3 månader. Om du själv vill avbryta din tjänstgöring kan din chef gå med på en kortare uppsägningstid. Om din chef har sakliga skäl för att avbryta din tjänstgöring så gäller en uppsägningstid på 3 månader.

Uppföljning efter hemkomst

3–6 månader efter det att du kommit hem från din insats utomlands kommer du att kallas till en 2-dagars uppföljning som är obligatorisk.

Tillsvidareanställd samt GSS/K

Du genomför denna verksamhet som en förrättning. Du ska arbetstidsplaneras på vanligt sätt för uppföljningsverksamheten även om den genomförs under en helg. Du behåller din ordinarie individuella lön under dessa dagar.

Reservofficer

Du är arbetstidsreglerad och har under dessa dagar samma individuella lön som du hade under utbildningen. Försvarmakten står för resan från din bostadsort och åter.

GSS/T samt direktrekryterade

Du får den befattningslönen som du hade under både din utbildning och under tjänstgöringen utomlands. Du är inte arbetstidsreglerad under dessa dagar. Försvarmakten står för resan från din bostadsort och åter.